

Cyngor Cymuned Llanelian (296)

Cofnodion cyfarfod Ebrill 10, 2018 a gynhaliwyd yn Neuadd Bentref Penysarn am 7yh.

Presennol: Dafydd Griffiths, Helen Hughes, Hefina Williams, Glenys Jones, Ian Evans, Elfyn Hughes, Gordon Hayes, Carol Whitaker, Cyng. Aled Morris Jones, Cyng Richard Griffiths,

Ymddiheuriadau: John Griffiths, Thomas Jones, David Gerrard Cyng Richard Jones

Yn bresennol: Carli Evans Thau (Clerc)

1 Croeso

Cadeiriwyd y cyfarfod gan Dafydd Griffiths, ac fe groesawyd pawb i'r cyfarfod.

2 Datgan Diddordeb

Ian Evans - Cais cynllunio Y Bedol ac Hafod y Grug
Helen Hughes, Dafydd Griffiths – Ffioedd Claddu

3 Cofnodion y Cyfarfod Diwethaf

Derbyniwyd y cofnodion yn gywir cynnig Hefina Williams, eilio Helen Hughes.

4 Materion yn Codi o'r Cofnodion

4.1 Arolwg Anghenion Tai

Roedd hwn yn gyfle i aelodau roi sylw ar yr adroddiad wedi iddynt gael cyfle i'w ddarllen. Teimlai'r aelodau bod yr arolwg wedi ei siapio i gefnogi cais Grwp Cynefin am dai yn y pentref, ond eto roeddent wedi eu siomi am y gorau gan fod yr arolwg yn dangos nad oedd angen am fwy o dai yn y pentref wedi hynnu. Nodwyd y byddai'r angen am dai mawr neu bach wedi bod yn ddefnyddiol yn ogystal ac angenhion yr henoed/pobl hyn. Nodwyd bod y tai yn ardal Llanelian yn mynd yn fwy ac yn fwy gyda pobl yn addasu ac ehangu eu eiddo. Mae gwerth a pris y tai hefyd yn cynyddu o ganlyniad.

Nodwyd nad oedd gan y Cyngor Cymuned reolaeth wedi i ganiatad cynllunio gael ei gymeradwyo. Nid oes gan y Cyngor Cymuned ddylanwad pellach wedi i gais gael ei gymeradwyo ond fe all o bosib ddylanwadu ar gael arian tuag at galluogi Grwp Cynefin i gynnig gwerthu drwy gynllun ecwiti Darllennwyd ebost gan Ned Michael pennaeth adran dai CSYM – nododd mai Grwp Cynefin sydd yn penderfynnu sut bydd y tai yn cael eu gosod / gwerthu, ac mai hwythau hefyd fydd yn penderfynnu ar enw. Cytuno gwahodd Ned Michael i gyfarfod nesaf y Cyngor Cymuned i gyflwyno ei hun ac esbonio sut mae'r broses tai fforddiadwy a chynllun ecwiti yn gweithio o safbwynt CSYM. Cytuno hefyd anfon ebost at Grwp Cynefin yn gofyn am ddiweddariad am eu trafodaethau gyda CSYM.

4.2 Lon yr Ysgol

Cafwyd wybod ar lafar gan Mr Owen, perchenog y tir nad oedd am ei werthu, a bod gan CSYM opsiynau eraill megis maes parcio staff ar dir yr ysgol (cae) neu prynu a dymchwel yr hen fecws a'i ddatblygu yn faes parcio. Byddai'r opsiwn yma hefyd yn gwella gwelededd a diogelwch y gyffordd. Diolchwyd i Ian Evans am adrodd yn ol.

Nodwyd bod angen gwybod yn union dyfodol yr ysgol cyn buddsoddi a cymeradwyo gwariant pellach. Nododd Glenys Jones bod yr ysgol eisioes wedi gwario ar drin y cae at ddefnydd y disgyblion y flwyddyn diwethaf.

4.3 Giatiau Mynwentydd

Mae dal disgwyl i Elis Wyn Roberts gysylltu ar ran Henaduriaeth Mon er mwyn cael ddiweddariad am y giat. Nodwyd bod y giat mawr yn beryg a bod angen twtio'r llwybr ym mynwent Bosra. Mae'r coed hefyd angen eu twtio a'u torri nol fel bod posib i bobl ddefnyddio'r llwybr a'r giat fochyn. Cynnigwyd bod y Cyngor yn ysgrifennu at Lywydd yr Henaduriaeth i godi ymwybyddiaeth. Hefina Williams i gadarnhau manylion cyswllt.

Cadarnhawyd bod y cais adeiladau cofrestredig wedi ei gyflwyno ar gyfer giat Eglwys Eilian. Daw copiau o'r adroddiadau gan Gareth Rennie er gwybodaeth. Mae disgwyl ymateb gan CSYM ym mis Mai.

4.4 Materion Prifffyrdd

Daw ebost gan Steven Jones, peiriannydd ardal gyda diweddariadau fel y ganlyn –

- Tyllau Lon yr Ysgol tuag at Pengorffwysfa i'w llenwi cyn gynted a phosib
- Wedi codi ymwybyddiaeth gyda BT eto ynglŷn a'r clawr angen sylw ger y Bedol
- Gwaith jetio a CCTV wedi ei raglennu ar gyfer gwlliau Stryd y Capel
- Angen cysylltu eto a swyddogion adran traffig a gwastraff am ddiweddariad am arwyddion biniau.

4.5 Yswiriant

Daw gwybodaeth gan Zurich Municipal y byddai cost yswiriant 2018/19 gan gynnwys eiddo yn £565.29; nid yw'r Cyngor wedi yswirio eiddo hyd yn hyn. Cytuno byddai'r Cyngor yn cael polisi mwy cyflawn ar gyfer y flwyddyn nesaf. Gofynnwyd i'r clerwr gysylltu a chwmnïau eraill am brisiau i'w cymharu yn y cyfarfod nesaf. Mae'r polisi i'w adnewyddu ddechrau mis Mehefin.

5 Caeau Chwarae

Cafwyd bris gan Medwyn Owen am y gwaith sydd ei angen am drin a phaentio'r offer chwarae. Cytuno derbyn y pris ac i'w gwaith gael ei gwblhau cyn gynted a phosib. Gofynnwyd i'r clerwr drefnu llyfr newydd ar gyfer cofnodi arolygon wythnosol, ac archebu dwy mainc picnic plastic i'w gosod un ym mhob parc.

6 Llithrfa

Mae ceisiadau am oriadau yn dechrau dod i fewn. Bydd y postyn yn ei le canol mis Mai.

7 Cynllunio

7.1 Ceisiadau – roedd un cais i'w ystyried:

- Polyn trydan ger Hafod y Grug, Cerrig Man. Nodwyd nad oedd angen caniatad ar gyfer y polyn ac mai er gwybodaeth yn unig oedd y dogfennau.

7.2 Penderfyniadau – cafwyd wybod am benderfyniadau y Cyngor Sir fel a ganlyn:

- Kingston a Dublin (24C254D) – Caniatad
- Glaslyn (24C178E/MIN) – Caniatad

7.3 Ymgynghoriad Cyn Cyflwyno – Y Bedol

Cafwyd ebost gan Cadnant Planning Ltd mewn ymateb i'r cwestiynnau a godwyd yn y cyfarfod diwethaf. Cafwyd wybod byddai 12 o'r tai i'w gwerthu ar y farchnad agored, ar gael i'w prynu drwy gynllun Help to Buy Wales. Byddai dau o'r unedau yn rai fforddiadwy yn unol a gofynnion polisi. Cafwyd wybod bod y cwmni yn ymgynghori a Cyfoeth Naturiol Cymru a Dwr Cymru ynglŷn a charffosiaeth. Mae CNC wedi cadarnhau nad oes ganddynt wrthwynebiad i'r bwriad i gysylltu a'r system bresennol. Nid oes ymateb gan DC hyd yma. Mae'r datblygwr yn barod i weithio gyda swyddogion prifffyrdd CSYM er sicrhau bod y fynedfa ar gyfer y datblygiad yn dderbynniol, maent yn aros am ymateb CSYM ar hyno bryd.

Nododd Cyng Richard Griffiths mai dim ond tai gwerth £200k neu fwy sydd yn gymrys am gynllun Help to Buy Wales, a bod hynny felly yn rhoi syniad am y math o dai fydd yn y datblygiad. Mae Dafydd Griffiths wedi cysylltu a Cadnant ynglŷn a'r ddau uned fforddiadwy. Nid oes cynllun pendant ar hyn o bryd, ond y byddai marchnata lleol ac amodau i berson lleol. Nodwyd nad oes cais cynllunio wedi dod ger bron y Cyngor hyd yma ac mai ymgynghoriad yn unig yw hwn. Cytuno gofyn i'r adran gynllunio am fwy o wybodaeth am gytundeb 106 a thai fforddiadwy yn gyffredinol.

Cytuno cysylltu a CNC i dynnu sylw o bryderon y Cyngor am y system garffosiaeth yn y pentref. Pa dystiolaeth sydd gan CNC i ddweud nad ysynt yn gwrthwynebu? Nid yw'r Cyngor wedi bod mewn cysylltiad a hwy hyd yma, dim ond gyda Dwr Cymru. Ydi CNC yn ymwybodol o'r problemau e.e. arogl yn y cae chwarae? Cytuno gofyn i Cadnant Planning Ltd am gopi o sylwadau Dwr Cymru a CNC os yn bosib.

8 Materion Ariannol

8.1 Taliadau

Cymeradwywyd y taliadau canlynol –
£272.23 Cyflog Clerc

£231.05 Costau Ionawr – Mawrth
£1108.00 Hafod Planning Consultants (Giat y Fynwent)

8.2 Adroddiad Chwarter (diwedd blwyddyn)

Dosbarthwyd gopiau o'r adroddiad i bawb oedd yn bresennol, nodwyd bod yr adroddiad chwarterol o hynnu i beth yn adroddiad blynyddol hefyd. Nodwyd nad oedd y grant tuag at dorri llwybrau wedi ei dalu gan CSYM hyd yma ond bod anfonebau wedi eu hanfon atynt mewn da bryd ar gyfer y flwyddyn ariannol diwethaf.

Doosbarthwyd hefyd dogfen yn dangos cysoni'r banc ar gyfer y flwyddyn diwethaf. Nodwyd nad oedd arian mawr Cronfa Ty Moel wedi ei gynnwys a'i bod wedi ei gadw ar wahan.

8.3 Ceisiadau am Arian

Ni dderbyniwyd ceisiadau am arian.

8.4 Ffioedd Claddu

Cadeirwyd yr eitem gan Hefina Williams. Mabwysiadwyd y ffioedd newydd ar yr un ffurf ag Amlwch a Llanbadrig. Cytuno byddai'r ffioedd yn codi 5% yn flynyddol fel y cynghorau eraill.

8.5 Gofynnion Archwiliad

Mae rhestr hirfaith wedi ei derbyn gan yr archwiliwr mewnol erbyn hyn yn gofyn am weld nifer o ddogfennau a chofnodion y Cyngor yn ogystal gwybodaeth am wariant ac incwm. Nid oes gwybodaeth gan yr archwiliwr allannol hyd yma. Dosbarthwyd adroddiad wedi ei baratoi gan y clerc yn nodi nifer o ofynnion yr archwiliad gan gynnwys asesu risg ac fe drafodwyd ei gynnwys yn fanwl.

9 Cronfa Ty Moel Isaf

Nid oedd ddiweddariad am dderbyn unrhyw arian ychwanegol yn dilyn gwerthu'r fflat.

Cafwyd wybod gan Hefina Williams bod Cymdeithas y Leinws yn bwriadu cyflwyno cais am gymorth ariannol. Nodwyd bod WI Llanelian wedi gofyn am arian yn barod, ac fe ofynnwyd i'r clerc gysylltu anhwy am fwy o wybodaeth.

Nododd Carol Whitaker bod y Clwb Ieuenctid yn bwriadu cynnal prosiect i gofio canmlwyddiant y Rhyfel Mawr ac fe ofynnwyd am gyfraniad o £250 tuag at y gost o brynnu milwr tawel fel rhan o brosiect cenedlaethol. Cytuno cyfrannu tuag at y milwr tawel, ac fe ofynnwyd i Gordon Hayes a Carol Whitaker gadarnhau pa gostau eraill oedd ynghlwm a'r prosiect. Cadarnhawyd bod hawl i'r clwb ieuenctid osod cerflun o'r fath ar y gofeb ym mis Tachwedd.

Wrth drafod digwyddiadau Cofio, trafodwyd ebost gan Cyng Aled Jones yn nodi manylion digwyddiad sydd i'w gynnal am 7 o'r gloch 11/11/18 ar Fynydd Parys. Bydd golau i'w gynnal ar draws Prydain ar yr un amser yn symbol o ddiwedd y Rhyfel. Bydd cais swyddogol am arian i ddilyn yn y cyfarfod nesaf ond gobeithir bydd cynghorau cymuned ardal Twrcelyn i gyd yn gallu bod yn rhan o'r prosiect a chyfrannu tuag ato. Roedd yr aelodau yn gefnogol mewn egwyddor.

10 Iechyd a Diogelwch - dim materion ychwanegol i'w ystyried.

11 Wylfa Newydd

Cafwyd grynoded gan Dafydd Griffiths o gyfarfod diwethaf Partneriaeth Cynghorau Gogledd Mon gyda Annwen Morgan ynglŷn ag effath Wylfa Newydd ar yr iaith Gymraeg a mesuriadau lluniaru posib. Mae is-bwyllgor wedi ei benodi er mwyn delio a'r mater ar ran y Barteriaeth.

Nodwyd nad oedd y cais DCO wedi'i gyflwyno fel y disgwyl 29/3/2018 a bod hynnu am resymau yn ymwneud a bywyd gwyllt. Nododd Dafydd Griffiths bod rhai rhanddeilwyr wedi cael copi drafft o'r cais yn barod tra bod eraill ddim. Mae wedi gofyn yn ffurfiol i Horizon am ddogfennau penodol ond yn dal i ddisgwyl eu derbyn. Cytuno ei bod yn hen bryd i Horizon wrando ar, a chefnogi'r gymuned leol.

Bydd y Bartneriaeth yn cwrdd eto nos Fawrth 17/4/2018 gyda'r arbennigwyr WOOD ac eto 1/5/2018 gyda swyddogion Horizon i drafod y Datganiad Tir Cyffredin.

12 **Gohebiaeth**

Cafwyd ebost gan Cyng Richard Jones yn atgoffa aelodau am y cyngerdd elusennol sydd iw gynnal yn y Neuadd Goffa 20/4/2018.

13 **Unrhyw Fater Arall**

13.1 Neuadd Bentref – fe ofynnodd Elfyn Hughes i'r clerwr ysgrifennu at Mr Patterson, gofalwr y Neuadd, yn cadarnhau'r newidiadau yn nhrefniadau talu am y flwyddyn ariannol yma. Cytuno byddai'r Cyngor yn talu am ddefnydd y Neuadd yn chwarterol.

13.2 Coed tan ar y ffordd – nodwyd bod pentwr coed tu allan i dy ger Rhos Newydd, ar yr hen lon. Nid yn unig bod y pentwr yn lanast gweledol ond mae darnau o goed yn cael eu chwythu i'r lon fawr pan ceir gwyntoedd cryfion. Cytuno cysylltu a CSYM i godi ymwybyddiaeth o bryderon yr aelodau.

14 **Dyddiad y Cyfarfod Nesaf**

Bydd y cyfarfod nesaf Mai 8 am 7 o'r gloch.

Bu'r cyfarfod orffen am 20.45.

Arwyddwyd
Dafydd Griffiths
Cadeirydd

CET04/2018